

V našem zadružnem časopisju naletimo tudi na taka stališča: »Ni točno, da realizirajo zadruge veliko maržo pri odkupu kmetijskih pridelkov. Ni res, da zadruge zaslužijo pri uslugah strojno traktorjskih postaj!«

Tako »opravičevanje« ni najboljši način za pridobivanje zaupanja individualnega kmeta v zadružništvo.

To je škodljivo toliko bolj, ker izraža pogrbeno pojmovanje mnogih kmetijskih kadrov. Po tem pojmovanju moramo kmetijsko proizvodnjo, ne glede na to, v čigave roke bo šla akumulacija, celo tedaj, ko je bil dohodek povečan na temelju družbenih naložb v kmetijstvo.

V zvezi s tem je treba reči predvsem naslednje: prvič, ne bi bilo prav, če bi se kmetijske zadruge odpovedale možnostim svoje gospodarske krepitve z družbenimi naložbami. Drugič, povečani dohodi v kmetijski proizvodnji mora predvsem krepiti zadružne sklade. Le tako bomo mogli dejansko nenehno izboljševati položaj vseh delovnih ljudi na vasi. Tretjič, ni se mogoče strinjati s tako politiko na naši vasi, ki ne bi zagotavljala, da se bodo družbene investicije v kmetijstvo znova vrnile v družbene kmetijske sklade.

Pogodba zadruge s traktoristoma

Zadruge v Vodjaneh, ki jo prištevajo med boljše zadruge na Hrvaškem, je sklenila z dvema svojima traktoristoma pogodbo za enoletno obdelovanje 160 hektarov zemlje, ki jo je vzela v zakup. Ta pogodba je naslednja:

Zadruge je zagotovila zadružnima traktoristoma Ivanu Novaliću in Djuri Pentoviću 2 traktorja »Ferguson« s priključki, zadostno količino semen, umetnih gnojil kakor tudi strokovno pomoč. Traktorista sta se zavezala, da bosta zemljo dobro obdelovala in izročila zadruzi določeno količino pridelkov. Kolikor bosta pridelala več, kakor je planirano, bo zadruge to prevzela od njiju po tržnih cenah. Oddati morata 40 stotov koruze na storžu, 180 stotov sladkorne pese in 30 stotov sirka metlarja na hektar.

Traktorista sta prepričana, da bosta toliko pridelala, upata pa, da bo pridelek še višji.

S pogodbo sta se zavezala, da bosta posejala 20 hektarov sladkorne pese, 70 hektarov sirka in 70 hektarov hibridne koruze.

Plačana sta po učinku. Ne izogibata se niti nočnemu delu, če je potrebno in se tako trudita, da bi dosegla najvišji možni pridelek. Kar se tiče plače, je eden izmed obeh v aprilu letos zaslužil 19.500 din.

Pregled nad svojim delom, nad učinkom, nad delavci, ki jima pomagajo, in nad drugim vodita takole: vsak ima knjigo in v njo vpisuje vse stroške za traktor, lastno delo, delo pomočnika in vse drugo, kar je potrebno evidentirati. Imata tudi sklad dveh in pol milijonov dinarjev, ki je določen za sezonsko delovno silo. Če s stroji dosežeta prihranke, dobi 70% prihrankov zadruge, 30% pa dobiva traktorista.

Traktorista mislita, da bosta glede na vse ukrepe, ki sta jih storila, tako občutno izboljšala svoj življenjski standard.

V nasprotnem primeru bi se socialistična kooperacija kmalu spremenila v svojevrstno podpiranje zaostalosti kmetijstva, pri čemer bi se uporabljala tudi družbena sredstva. Zadruge bi bile obsojene na vlogo propagandistov brez vpliva, odločilna gospodarska sila na vasi pa bi postajali čedalje bolj posamezniki, ki bi znali najbolj izkoristiti ugoden položaj velikih družbenih naložb v kmetijstvo. Da tak razvoj ne bi v ničemer pomagal delovnim kmetom, je več kakor jasno.

V organizacijsko političnem smislu je mogoče slišati tudi naslednjo parolo: Nikar ne strašimo kmeta! Tisti, ki tako modrujejo, mislijo, da bi morali graditi socializem na vasi na skrivaj. Niti to ni pot za pridobivanje zaupanja individualnih proizvajalcev v zadruge. Zaupanje v zadruge ne more temeljiti na prikrivanju smeri, v katero se giblje naša socialistična družba na vseh področjih in tudi v kmetijstvu. To dosežemo samo, če izhajamo iz kmetovega osebnega interesa in če zasnavlamo odnose družbe z njim na jasnem gospodarskem računu in obojestranski zainteresiranosti in prostovoljnosti.

So zelo poučni in pozitivni primeri, kako naše zadruge krepijo družbene sklade in socialistične odnose na vasi, kako prelivajo v družbeni sektor tudi del sredstev iz individualne dejavnosti — razumljivo vedno v mejah, ki so prav tako v popolnem skladu z osebnim ekonomskim interesom individualnih kmetijskih proizvajalcev. So pa tudi težnje, ki zavesno zamegljujejo gospodarski račun. Te vrste težnje, žal, ne naletijo na dovolj odpora. Te naloge seveda ne morejo opraviti same zadružne organizacije. To je delo vseh zaveznih graditeljev socializma na vasi, posebno pa okrajnih političnih organizacij. Razen tega je potrebna jasna usmeritev, jasn gospodarski račun odnosov, pa ne bo izostala vsestranska podpora delovnih množic na vasi našemu programu za pospeševanje napredka kmetijstva in socialistične preobrazbe vasi. T. S.

V LR Sloveniji dela 312 aktivov mladih zadružnikov z 10.500 člani. Odbori mladih zadružnikov so organizirani pri vseh okrajnih zadružnih zvezah. Mladi zadružniki so dali vrsto pobud za vključevanje mladine v zadružno gibanje, za organiziranje tečajev, predavanj, posvetovanj za vaško mladino, za vpis v kmetijske šole itd.

Najpomembnejša pa je akcija mladih zadružnikov v okviru programa kmetijskih zadrug za pospeševanje kmetijske proizvodnje. Tako so mladinci kolektivno ali posamezno organizirali obdelavo večinoma zapuščenih ali slabo obdelanih površin, in to: 9 njiv za skupno pridelovanje semenskega krompirja, 370 poskusnih nasadov malin in črnega ribeza, 14 šolskih drevesnic itd. Razen tega so uredili 5 skupnih čebelnjakov, nad 1000 začasnih sušilnic za seno itd. Mladi zadružniki prednjačijo prav tako v uvajanju plemenske živine, prašičev, kokoši, v cepljenju sortnih sadnih dreves, rož itd. Začeli so pogosto brez vseh sredstev, njihovi dohodi pa niso neznatni.

V devetih okrajih so organizirali minulo zimo uspešne seminarje, ki jih je obiskovalo skupno 470 mladincev zadružnikov. Na republiškem seminarju je sodelovalo 108 odbornikov mladih zadružnikov.

Peti redni občni zbor Glavne zadružne zveze Slovenije, ki je bil konec maja v Ljubljani, je po pravici pozitivno ocenil dejavnost mladih zadružnikov in poudaril pomen njihovih akcij v okviru politike pospeševanja kmetijske proizvodnje, socialistične preobrazbe vasi, posebno pa na področju pritegovanja vaške mladine v organe družbenega upravljanja v zadružnih organizacijah. T. S.

IZ LISTOV IN BILTENOV

Ena izmed največjih akcij, ki bo pripomogla k povečanju produktivnosti v zeniški železarni, je bitinja reorganizacija podjetja. Načrt za to reorganizacijo je izdelala Srbska akademija znanosti. Profesor Vukan Dešić, avtor analitično anketne metode, na katere osnovi je bil izdelan ta načrt, bo prišel v Zenico in imel predavanja, ki bodo posvečena novi organizaciji železarne. Na to bodo nova načela organizacije podjetij sprejeta.

Sledila bo podrobna obdelava predloga za organizacijo. Izdelali bodo nove pravilnike in poslovniške, ki bodo regulirali vse pravice in dolžnosti zaposlenih. Po grobih ocenah bo nova organizacija omogočila, da bodo povečali proizvodnjo za približno dve milijardi na leto. To pomeni, da so doslej s sedanjo organizacijo podjetja prav toliko vsako leto izgubljali.

Analitično ocenjevanje delovnih mest, ki ga sedaj izvajajo v zeniški železarni, bo še bolj prispevalo k zvišanju delovne storilnosti. Ze z dosedanjimi raziskovanji so ugotovili, da imajo delovna mesta, na katerih je mogoče opraviti vse delo v slabih štirih urah. To pomeni, da je na teh mestih delovna sila izkoriščena le 50 odstotno. Vse te pomanjkljivosti bodo odpravili, ko bo končno ocenjevanje delovnih mest. Ta dela bodo končana do srede julija letos.

Vrsta drugih momentov, kakor so racionalizatorstvo in novatorstvo, promet znotraj podjetja itd., bo pripomogla — kolikor bodo pravilno rešeni —, da se bo produktivnost v zeniški železarni še b povečala. Za zdaj je še ni mogoče izraziti v absolutnih zneskih, ker

raznovrstni asortima onemogoča, da bi točno ugotovili, koliko proizvede vsak zaposleni delavec.

»Naša riječ« — Zenica
Izdaja okrajni odbor SZDL

V industrijskem kombinatu »Crvena zvezda« v Kragujevcu so ocenili uvajanje nove delovne organizacije in razdelitve podjetja na samostojne ekonomsko tehnične enote kot zelo pomemben podvig.

Obračun po obratih vsebuje določeno ekonomsko stimulacijo. Z njim bodo jasno izdiferencirani boljši in slabši kolektivni obrati, s tem samim pa bo vprašanje nagrajevanja postavljeno na realnejšo osnovo. Samo v tem primeru bodo mogli kolektivni obrati samostojno razdeljevati presežek sklada plač, ki ga realizirajo.

Glede na naloge, ki jih imajo, so predlagali povečanje pristojnosti obratnih delavskih svetov. V sedanji fazi delavskega samoupravljanja je realno, da dobijo obratni sveti pravico odločati o kadrih, da samostojno vodijo tarifno politiko in sprejemajo svoje proizvodne plane.

»Svetlost« — Kragujevac
Izdaja okrajni odbor SZDL